

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
20 fillér.
Nyiltér ora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklamációk
Rónai Frigyes kiadó
címére küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

XXIX. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
JAMBRITZ LAJOS.

17. szám.

A szerb szerződés és a magyar gazdák!

Iria: Jeszenszky Pál, az O. M. G. E. ügyvezető titkára.

Elmult a szerb háború veszedelme a megkötött béke Szerbiával. Lidércnyomástól szabadult fel az ország s egyelőre legalább a múlté a háború minden róme. Ha meg is szabadultunk azonban a bennünket fenyegető veszedelemtől s a vér és pénzáldozattól, méltán töltheti el a magyar gazdákat aggodalom amiatt, hogy mi lesz az ára a megkötött békének s nem-e a magyar mezőgazdaság lesz kénytelen azt megfizetni.

Egyelőre még ugyan nincs baj. A miniszterelnök tudvalevőleg visszavonta a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés becikkelyezéséről szóló javaslatot s miután a felhatalmazási törvény alapján rendeletileg életbeléptetett szerződés hatálya csupán az évi március hó 31-ig terjed, április hó 1-én érvénybe lépett ismét a régi helyzet, vagyis Szerbiával szemben az autonóm vámtételek érvényesek folyó hó 1-től kezdve.

Idáig a dolog rendben volna s ha ez a viszony marad fenn a két állam között, az esetben a magyar mezőgazdaságot nem fenyegeti veszedelem. Azonban már Szerbia hangoztatja, hogy a legjobb kedvezmény elvén alapuló mai provizorium rája nézve teljesen értéktelen s iróniának mondja ezt a helyzetet s ennél fogva a két állam között kereskedelmi szerződés megkötését sürgetőleg követeli.

Hogy Szerbiára nézve csak oly szerződés bír értékkel, mely számára jelentékeny — a most visszavont szerződésben megadottnál nagyobb, — kedvezményt biztosít, az kérdés tárgyát nem képezheti.

De mi vár ennek megadása esetén a magyar mezőgazdaságra. Óriási károsodás s állattenyésztésünknek tönkretétele.

Románia ugyanis sietett a háborús helyzet által felidézett szituációt kiaknázni s a maga számára különösen állati termékek behozatala tekintetében messzemenő engedelményeket biztosítani. Ha most már Románián kívül még Szerbiának is kedvezmény adatik állati termékek behozatalára, sőt esetleg Bulgáriának is, akkor ez oly végzetes csapást jelent hazai állattenyésztésünk szempontjából, melyet el nem viselhetünk.

A magyar gazdáknak pedig mindenkor az volt s ma is az az álláspontja, hogy a Balkán államoknak nem engedélyezhető nagyobb kontingensbehozatal, mint a mennyit mi kivihetünk s ezért követeltük a behozatal maximális kontingentálását, úgy szarvasmarha, mint sertésekben. Ez utóbbiakból mi Németországba 80.000 darabot vihetünk ki szerződésünk értelmében, de konjunkturális s egyéb okok miatt nem viszünk ki oda egyetlen sertést sem. Egyedüli piacunk tehát Ausztria, ahova 1906-tól a múlt év végéig évi átlagban 430 ezer darab sertést vittünk ki.

Ha tehát Romániának is, Szerbiának is behozatali engedély adatnék s ez csak 200 ezer darabra rugna, akkor nyilvánvaló, hogy sertésáraink óriási mérvben devalválódnának és sertésenyésztésünk tönkretéteznék. Ausztria természetesen igen olcsón jutna hozzá állati termékeinkhez, a behozandó állatok vámjának 66%-a is kvóta arányában az ő javára esnék és természetesen ipari termékeink kivitelére is kapna Szerbiától viszontengedelményeket.

A megkötött béke előnyeit tehát Ausztria kétségkívül egyedül élvezné, de nagyon megadná az árát Magyarország mezőgazdasága, mert amint sertésenyésztésünk tönkretéteznék, úgy szarvasmarhatenyésztésünk és egyéb állati termékeink jövedelmezősége is nagyon devalválódnék.

Mindezek tehát rendkívül aggasztó körülmények s mezőgazdaságunk helyzete felettébb komoly. Vigaszunk pedig csak az lehet, ha a miniszterelnök és különösen Darányi Ignác kijelentésének, hogy „az összehozatali mennyiséget a Balkán-államokból fokozni nem engedik” — teljes egészében érvény is szereztetik.

Ipari tanműhelyek.

Az országos magyar iskola egyesület egyik fővárosi kerületének főokoztálya legutóbb felolvasó ülést tartott a melyen egy budapesti tanító és műbutorasztalos az „Ipari tanműhelyek felállításáról” tartott előadást. Rámutatott arra a tényre, hogy Magyarországon az intelligencia valóságban iszonyodik az ipari pályától. A tanműhelyek célja volna egyrészt az elemi iskolából kikerülő és az utcán csavargó gyermekeknek a zülléstől való megvédése. A gyűlés elhatározta, hogy országos mozgalmat indít, hogy a hazai iparképzés emelése érdekében az ország nagyobb városában ipari tanműhelyeket állítsunk fel.

Ha tehát a magyar iskola egyesület komolyan fogja fel hivatását és lelkesedéssel karolja fel e nagyjelentőségű ügyet, akkor megteremtődhetnek az ipari tanműhelyek, a melyekie — a mai viszonyokat tekintve — egyelőre nagy szükség van.

Meg kell kedvelni a fiatalokkal, az iskolából kikerülő és pályát kereső ifjúsággal az ipar iránti szeretetet és tisztéletet. Ne csak immel-ámmal, kényeszeretlen és fenyegető szavak kíséretében menjön az a tíu iparosinasnak. És ha már részánta magát a fiugyermek arra, hogy iparossá legyen, ne pusztán azon célból tanuljon egyik vagy másik iparágat, hogy idővel legyen kenyere, hanem testestől-lelkestől csünkjön foglalkozásán, pályáján.

Teljes ambicióval erős munkakedvvel, szilárd hittel és tántoríthatatlan buzgalommal lásson neki az iparos mestersége elsajátításához, melyből a mostani nehéz és súlyos megélhetési viszonyok mellett csak úgy fog tisztességesen, becsületesen megélni és idővel családját fenntartani képes lesz, ha rátermettséggel, hozzáértéssel, egyszerűséggel karolta fel iparát.

Tárca.

Angyal, Ördög és a budapesti detectiv.

Aczél Pál ny. detectiv naplójából.

Reám fogták, hogy én vagyok Magyarország legnagyobb hely és személy ismerője.

Az igaz, hogy ismerem országunk városait, faluit, sőt pusztáit is.

Ismerem a vasutjait, országutjait, ösvényeit stb. Nem csoda, még az én színészkedésem alatt nem igen használtak vagy használhattak a vasutakat, mert nem voltak s ha voltak is, nem voltak mindenütt.

Vasuton csak a pesti színészek jártak. Mi, szekerezünk, vagy gyalogoltunk. Bejártuk az országot perpedes apostolórúm így pedig jobban meg lehet ismerni az országot. A vasút rohan, az emberek rohannak és semmit sem látnak nem is szeretnek a vasutakat, ha jól ment dolgunk szekeret fogadtunk, felpakoltunk. Nekem az összes vagyonom egy britanika szivar skatula-lába volt pakolva. Egyszer egy bádogosmester színész pártolónk meglátta és a négy sarkát bádoggal megvasaltta és zárat tett reá lakattal, igaz, hogy a lakat nehezebb volt, mint a kuff-r. Bőszke is voltam rá, mutogattam is, csak a lakat nehézsége, ki és bezárása miatt panaszkodtam. Hajduböszörményi némedi Némedi Pista jeles színészünk e panaszonon segítve Tornalján (Gömör m.) a lakatot a Zagyvára dobta. Ezentúl a lakatot egy kis faék pótolta. Ha szekerezünk, miután az volt az egész vagyonom, mindig a kocsisra bízam, hogy vigyázzon reá, az ülésben melléje tettem. És ha csárdát értünk a borát én fizettem, sokszor többre került a vigyázás ára, mint az egész vagyon értéke.

Már gondoltam arra is, hogy ezen is segíthetne hajduböszörményi némedi Némedi Pista.

Soha egy országuti csárdát nem kerültünk el.

Ettünk és etettünk. Ittunk és itattunk, azután szépen tovább mentünk. Nyáron, ha várom vagy valami nevezetes építmény mellett haladtunk el, azt meg kellett mászni. Minden váromot, barlangot, bányát, vasöntődét megnéztünk és egész tudással értünk új állomásunkra.

Ha rosszul ment, gyalog mentünk; ha egy vörös réz krajcárunk sem volt, azért egy csárdát sem hagytunk el, sőt pénzzel értünk új állomásunkra. Jól összehoztam kvártettünk volt. Enekeltünk, még pedig hazafias dalokat. Sokszor napokig mulattunk egy-egy faluvégi kuriában, sőt Fügébe (Gömör m.) Hevesi Banke földbirtokosnál 1870. év egész május havát mulattuk keresztül, még a cigányt is mi helyettesítettük. A harszer Gítár volt. A május elteltével, elég volt a sok jóból, kocsisra pakkolt bennünket és Rimaszombatba (Batyiba) küldött bennünket, jól felpakolva elemőzsiával. Ott már Terhes Pál főtiszteltes fogadott bennünket, annak ajánlott levélben Benke ur. Innen van az, hogy ismerem jól az országunkat, nem csak hallásból, de tapasztalásból is mondhatom, hogy a kit Pápan meg nem lopnak, Győrbe le nem szólnak, Komáromba el nem csábítanak, az baj nélkül mehet keresztül az egész világon. Pápan ki fogtam. Semmin sem volt, nem lophattak meg, — Komáromban nem csábíthattak el, levén nem elcsábítható. — De Győrben az ország legrosszabb levegőjű, legrosszabb vizű városában mintha a levegőtől volna, ott minden ember irigy, ott még maga magára is haragszik az oda való ember.

Ebben a városban születtem én, de csak születtem. Huzamosabb ideig soha sem voltam benne. 1901. év nyarán voltam, nagy idők után ott, szüleim aranylako-

dalmán nem mint színész, akkor már mint öreg államrendőrségi detectiv. Ismertem a város betegségeit. Nyár lévén, a murit kertben tartottuk meg, de a kert kerítésén több volt a vendég, mint bent a kertben. Az evésre, a táncra, a vendégekre hangos megjegyzéseket tettem, sőt attól is kellett tartani, hogy a kert kerítése bedül a sok hivatlan vendég terhe alatt. Hogy segítsek e bajon? Mulatásunk eltart vagy nyolc napig. Hopp! itt a rendőrség segíthet csak. Kérek jó pénzért egy rendőrt felügyeletre. Ennek a városnak a kapitánya Angyal, a rendőr őrmestere Ördög volt akkor. (Ezek nevet cserélhettek volna). Azzal a szándékkal indultam a városba, ha a külvárosból, hogy a kapitánytól kérek egy rendőrt, de szerencsémre összejöttem az Ördöggel. Elmondtam neki panaszaom, ő azonnal kirendelt egy rendőrt, úgy rövid uton, minden díj nélkül. Csak azt kötötte ki, hogy beszéljek a most városunkban szabadságon levő detectiv társammal, a kit Angyal kapitány megbízott az ottani rendőrség kioktatásával és szolgálati beosztásával. Nagyon meglepett a dolog! Egy Budapesti detectiv van a városban és engem nem keres tel, a midőn itt mulatok, budapesti, bécsi vendégeimmel. A nevét nem tudta Ördög, csak arra kért, hogy beszéljek vele, mert üldözi őket. Egészen a budapesti mintára akarja őket átalakítani, de az még semmi sem volna, de nem tudnak semmit a kelvére tenni. Állítása szerint minden vidéki rendőr marha, sem állui, sem járni nem tudnak. Ha az ut közepén áll, az a baj, ha a szélén, az a baj, ha keletnek van fordulva, az is baj. Ha öreg, az is baj. Ha fiatal, az is baj. Mindenben hibát talál. Rossz, rossz! minden rossz, de hogy miért rossz, azt nem mondja vagy talán nem is tudja. En mindent ígértem az Ördögnek, csak hogy rendőrt kapjak, s egyben megkértem, hogy tudja meg kaitársam nevét és jöjjen ő is ki egy pohár borra.

Nem elegendő, hogy valaki néhány évi inaskodás és segédkezés után mesterté lett és most már saját maga ura. Ebből nem lehet megélni. A mai fejlődtebb, műveltebb kor sokat megkövetel a maga embereitől; a társadalom elvárja a benne élő egyénektől, hogy a korral haladjanak, ne maradjanak vissza, még ha iparosok is.

Az iparosok már óriási számárányuknál fogva is hangadó szerepet kell, hogy vigyenek ugy a társadalmi mint a közéletben. Es ha ez idő szerint a magyar iparosok közül nem áll ezen a polcon, nem áll ezen a magaslaton, az egyesügyedül annak tulajdonítható, hogy az utózatot viseltetett mindenki az ipari pályára. A legszomorúbb pedig az volt, hogy maguk az iparosok se vettek komolyan hivatásukat, foglalkozásukat.

Már dereng naunk is. Az ipari pályára irant már nagyobb a rokonszev; az iparosokat kezdik megbecsülni, az iparosokkal számolnak és már az iparosok maguk is nagyobb lelkesedéssel csungnek hivatásukon s azon vannak, hogy szaktudásukat, műveltségüket fejlesszék látókörüket szélesítsék, képzettségüket előmozdítsák és egy szemernyivel se maradjanak más foglalkozásbeliek mögött.

Az ipari tanműhelyek létesítése tetemesen hozzájárna az ipari pályára megkedveléséhez, lényegesen elősegítené az iparosok előmenetelét és egy új iparos nemzedéket nevelne, mely már a műveltség a tudás ama fokán állana, mint a nagy külföldi államokban állanak az iparosok.

Az ipari pályára meg csak olyan ifjúságot szabad nevelni, a mely kedveli az ipart és onként, önszántából lép erie a pályára. Az ilyen fiatalokból aztán csakugyan elsőrendű, kiváló nemzedék alakul ki és ez egyaránt hasznos a magyar iparra, a magyar társadalomra és a magyar nemzetre.

A laktanya építésére beadott ajánlatok

felett esütőtökön delután mondott vélelményt a gazdálkodó és pénzügyi bizottság, mely alkalommal Kondor és Feledi budapesti vállalkozók ajánlata mellett foglalt állást. Az újból kiirt versenytárgyalásra négy pályázó akad: Kondor és Feledi, Laasz József, Müller Ede és Weisz Oszkár Szombathelyi. Kondor és Feledi ajánlatukban kötelezik magukat, hogy a laktanyát a kijelölt helyen és időben a saját tevük és műleírás szerint saját költségükön felépítik s átadják a városnak oly módon, hogy azt a katonai hatóság is kizogás nélkül átvegye. Felépítik pedig a laktanyát 50 éven át felévenként előre fizetendő 14,250 koronáért. A fizetés akkor veszi kezdetét, ha a hadügyi kincstár a laktanyát átvette. Ajánlattevők elkészítik a munkaterveket és részletes terveket s azt jóváhagyatják és kiállításba helyezik, hogy az eddigi 19.117 K 32 fillér térítmeny helyett 21.210 K 93 fillért fognak kieszközölni. Kötelezik magukat továbbá, hogy az épület állékonysága és tűzbiztonsága érdekében gránit lepedőt és vasbetont alkalmaznak.

Laasz József az előnyazott 492.630 K építési összegből 35.577 K 21 fillért enged, majd a mennyiben a románcement helyett a talazason a fémhármeshabarcus használnak, úgy még 6800 koronát enged és ha a homlokzat egyszerűsítettnek akkor még további 6500 K engedelményt tesz.

Amennyiben az egyes ipari munkáknál változás lesz eszközölhető, még 3716 K 36 fillért enged, úgy, hogy a kaszánya ez esetekben 420 636 K 43 fillérbe kerülne.

Weisz és Scheiber vállalkozók 442 703 K 62 fillérért vállalkoznak az építkezést és ehhez a tőkét 5·81 % ért szerzik meg.

Müller Ede 433.457 K 18 fillérért építi meg a laktanyát s a mennyiben egyszerűsítések volnának elérhetőek, úgy a költség kevesebbet a város javára esnék.

A pénzügyet az ajánlatok közül a községi takarékpénztárak ajánlata a legkedvezőbb. A kölcsönt belefoglalva az évi törlesztést 5·8 % mellett ajánlják.

Pénzügyi szempontból a bizottság Kondor ajánlatát fogadta el, mert a telek értékének 15.840 K hozzá-

adásával az építési tőke 468.655 K 54 fillérre ragna. Kondor ajánlata elfogadásával ugyanis nincs mástéli évi interkaláris kamat, mi 36.000 K, eszik 5000--6000 K pénzbeszerezési költség is. Kondor ajánlata szerint az évi 26 500 K annuitási részlettel szemben van fedezet 19.117 K 32 fillér térítmeny 3000 K megyei segély. A kaszánya évi fentartása közel 4000 koronába kerül, vagyis a város által viselendő teher 8382 K 68 fillért tesz ki évenként, de ehhez a telek árának évi törlesztési hányada is hozzáadandó s akkor lesz az évi teher 9495 K 08 fillér, mely évi szükséglet a Kondor által kiállításba helyezett térítmenyi díjak telemelésével 7401 K 47 fillérre szállhat le. Fontos kérdés már most az, vajjon ezen terhet, mely évi 10% pótdadót jelent, megbírja-e a város közönsége. Arányban áll-e egy gyalog-ügyi záslójának állandó állomásozásával nyújtotta gazdasági előnyökkel.

A város pénzügyi helyzete nem a legkevesetjobb Pótadók évek óta 70-80% között váltakozik. Újabb jövedelmi forrásokat a közönség megterhelhetése nélkül nem nyithatunk. De a város közönsége a laktanya építésével járó terhet — a hangulatból ítélve — elviselni kész s mégis figyelembe kell vennünk ugy társadalmi, mint forgalmi és gazdasági szempontból is az előnyököt, miket a katonaság állandó elhelyezése egy városnak nyújt s ha még számításba vesszük azt is, hogy 1912-ben pótadók 10 %-kal csökkenni fog, mert ekkor jár le a csipkegyári segély utolsó részlete, akkor valahogy mégis csak megbirkózunk a kaszánya építésével, mely ha megépül, egyrészt a közönség, másrészt a hadügyi kormány egy régi kívánalma meg teljesedése. Az újabb pályázat kiírásával ugys jelentékeny megtakarítást ért el a város, mi közel évi kétezer korona kevesebb kiadást jelent. A gazdálkodó és pénzügyi bizottság javaslatával szombaton delután foglalkozott a közgyűlés s azt egész terjedelemben elfogadta. Kondor és Feledi cég ajánlata mellett 22, Laasz József ajánlata mellett 14 szavazott. Dr. Szemző Sándor halasztó indítványát 28 szavazattal 13 ellenében elvetették, mire ezek eltávoztak és a többi tárgy hétfőre maradt.

A földadókataszter kiigazítása.

Az „Országos Törvénytar”-ban a f. évi április hó 1-én jelent meg az első új adótörvény: „A földadókataszter kiigazításáról és a földadó százaléknak megállapításáról.” Az új törvénynek a mint már címe is mutatja, két célja van: kiigazítani a földadókatasztert és újból megállapítani a földadó százalékát. A kataszteri kiigazítás az egész vonalon a községi, városi és törvényhatósági közegek bevonásával és közrelátásával történik. Indokolt tehát, hogy az új adóreform emez első termékével foglalkozunk.

Földadókataszterünk is már eredetileg nagy aránytalanságokat tartalmazott, a mit eléggé megmagyaráz az, hogy az 1875. évi kataszter elkészítésének munkásai jó részben az elpusztult gentry megbizhatatlan sartaiból kerültek ki. Ezt az aránytalanságot nagyban növelte az 1875 évi VII. t. cikk 1 §-ának ama rendelkezése, mely a földbirtok tiszta jövedelmének változatlanságát biztosította, minek folytán a mivelségi ágváltozások és az osztályba sorozás eredeti tévedései csak ott nyertek kiigazítást, a hol időközben tagosítás vagy birtokrendezés történt. A kataszteri tiszta jövedelem megállapításában mutatkozó aránytalanságokról a képviselői tárgyalások valóban megdöbbentő adatokat vetettek fel.

A kataszteri kiigazítás nem lesz általános, a mit a szerzett tapasztalatok eléggé indokolnak.

De ha nem lesz is a kataszteri kiigazítás általános, bizonyára elég széles mederben fog hönpölyögni. A mivelségi ágban beállott változások kivétel nélkül keresztülvezetendők s ezeket a változásokat a községi előljárásság a f. év végéig hivatalból köteles felvenni és bejelenteni. Az eredetileg tévesen történi osztályozások, vagy az időközi változások folytán beállott nagy aránytalanságok kiigazítását iránt azonban az eljárás csak javaslat folytán indítható meg.

A törvényhozás a javaslatételhez való joghatárt

Az utcára érve, a Rongyos közbe éktelen jajgatást hallottam. Oda sietek. Egy rendőr vert, potozott, lökdösött egy fiatal embert, azután nagyot lödított rajta, ezzel a fiatal ember rést kapott és mint a szél állított.

A rendőr egy nagyot fujt és az ellenkező irányban ment el. En egy darabig kísértem, azután megszólítottam, hogy nem látta-e Virág urat?

Dehogy nem láttam, egy negyed órával az előbb volt itt, a fene enné meg, minden ok nélkül lemarházott és azzal elment. Eppen akkor hozta a büne fútyó-részve felém ezt a passast hát udvariasan figyelmeztettem, hogy ne vonitsón. Ha mászon boszuságom ki nem töltíhetem, ütöm a nagyérdemű közönséget, úgy se soká leszek én már rendőr, az itteni dolgot nem lehet kiállni. Minden nap, minden ok nélkül fel vagyunk jelenve és a mit ez az ember mond a kapitány urnak, az szent! az ellen nincs fölhözés. Ezt kibírni nem lehet.

— En szeretnék ezzel a Virággal beszélni.

— No azzal ugyan hiába beszél, mert az olyan büszke fráter, hogy azzal beszélni nem lehet.

A ki büszke, az bolond is. Okos ember nem büszke. A mai világban nem szabadna senkinek büszkének lenni. Ezzel indultam Virágot keresni, de barhova mentem, mindenütt azzal fogadtak, hogy most volt itt. Már unni kezdtem a dolgot, de ha már megígértem szegény Ordögnek, hát meg kell tennem. Azután már engem is bántott a kíváncsiság, hogy ki lehet ez a Virág? A vendéglökben a pincérek és cigányok mesés dolgokat beszéltek róla, hogy mi mindent vitt Bpsten végbe. Azután gavallerosan fizeti a pincért is a cigányt

nagyon kiszélesítette, hogy minden sérelem orvosolható legyen. A törvény 3. §-a szerint a javaslatétel megilleti nemcsak a törvényhatóságot, a községi képviselőtestületet s a pénzügyi hatóságokat, hanem legalább 20 községbeli földadóköteles birtokos is tehet indítványt. S a javaslat kiterjedhet a szomszédos határterületekre is. Erre vonatkozólag a pénzügyminiszternek a birtokos közönséghez intézett felhívását, melyben felhívja a községi képviselőtestületeket, valamint az összes birtokos közönséget, hogy a földadókataszter kiigazítására vonatkozó irásbeli javaslatukat legkésőbbben a folyó évi július hó 1-éig hozzá közvetlenül küldjék be, a városi ügyek rovatában külön hozzuk, mire felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

A javaslatok készítését és beküldési módját illetőleg szükséges tudni, hogy a javaslatokban meg kell jelölni az újból osztályba sorozatni kért földterületet (földrészletet, dűlöt, pusztát), esetleg a módosítani javasolt jövedelmi fokozatot, továbbá az indokot, mely miatt a kiigazítás kéretik. Indok megjelölése nélkül, csak általánosságban tett javaslatok érdemlegesen nem tárgyalhatók. A kiigazítás iránt tett javaslatot visszavonni nem lehet. Abban az esetben, ha a javaslat földadóköteles birtokosok részéről adatik be, az aláírások valódiságát s az illeték földbirtkos voltát a községi előljárásság a javaslaton záradékilag igazolni tartozik. A javaslatok bélyeg- és portóméletek s ajánlott levélben küldendők be a pénzügyminiszterhez.

Ime tehát minden községi városi képviselőtestületnek módjában van a folyó év július hó 1-ig gondoskodni arról, hogy a jelenlegi kataszteri aránytalanságok kiigazításának, a tulmagas kataszteri tiszta jövedéki fokozatok leszállításával, illetve az alacsony fokozatok fölemelésével. Mert a fölemelés is közérdek. Megkivánva nemcsak az arányos adózatás elve, de a község élénke is, mert az aránytalanság alacsony megállapított kataszteri tiszta jövedelem pénzügyi kihatásban a községi adóbevételt is csökkentti s a mások adóterhét igazságtalanul növeli. Ezért a képviselőtestületet is irányító községi előljárásságának rendelkezésre álló kataszteri adatokból jó előre megfontolás tárgyává kell tenni, hogy vannak-e a községi határ egyes részeinek osztályozásában aránytalanságok, melyek a kiigazítás iránti javaslatétel jogának gyakorlását indokolják.

Nagyfontosságu dologról van itt szó. Itt az alkalom tehát, hogy az egyenletes teher elosztás elve érvényesüljön.

Városi ügyek.

1041/909. Hirdetmény.

A felvidéki reformatusok Ruttánk építendő temploma javára adományokat elfogad a polgármesteri hivatal. Köszeg, 1909. évi április hó 5-én.

August János, polgármester h.

1067/909. Hirdetmény.

Közhírré tesz m, hogy a „hazai ipari beszerzési források” má-odik és bővített kiadása megjelent a m. kir. kere kedelmi múzeum szerkesztésében. Az új című két részből áll. Az első rész beürendben felsorolja mindazon cikkeket, melyeket az országban gyártanak, például az utalással arra, hogy az egyes cikkek gyártási-árl, mely vállalatok foglalkoznak. A második rész az ipartelevet és azok gyártmányait tünteti fel részletesen. Felhívom a közönség figyelmét e szed könyvre, melynek segítségével a hazai közzállítást megismerhetik. Kapható a „hazai ipari beszerzési források” kiadóhivatalánál Budapest V. Akadémia utca 3. Ára 2 korona.

Köszeg 1909. évi április hó 6-án.

August János, polgármester h.

105/909. Hirdetmény

A helybeli 183 honvédzászlóalj f. hó 30 és május 1-én d. e. 9 órától 12 óráig a ciki harcserű lőtérre éles töltrényel lövézetet tart.

A veszélyeztetett terület Zeigerhegy, Óhás, Pogány és Cák közötti tér.

Figyelmeztetem a város közönségét, hogy a fenti napon s időben a veszélyeztetett területen való közlekedéstől tartózkodják. Köszeg, 1909. április hó 13. áu.

Községi József rendőrkapitány.

Még az nap este kijött a kért rendőrről Ordög is és elmondta, hogy Virágnak hívják budapesti kollégám.

Virág nevű lovas rendőrt ismertem, de detectivet nem. Az nem volt köztünk, de Ordög nagyon erősítette, hogy detectiv az ő Virágjuk.

Megígértem Ordögnek, hogy másnap, ha vendégeim elpihennek, felkeresem azt a mákvirágot és beszélek vele, csak azért, hogy szegény Ordögöt megnyugtassam.

Nem szeretek a más dolgába avatkozni, de kíváncsi voltam arra, ki lehet ez a Virág, a kítől ugy szerte szabaduim az Ordög.

Másnap csakugyan után indultam detectivet fogni. A városházán azon értesítést kaptam, hogy Virág ur a Sárkánylik-tele vendéglökben mulat. A pontos személyleírást ott beszereztem: Virág N. budapesti, 22-24 év, alacsony, szöke, világos egyszínű ruha, piros teléri csikos nyakkendő, sarga cipő, sarga szalma kalap, fekete szalaggal, ezüst fogantyus fekete séta bot.

No ilyen pontos személyleírással, Virágot nem én, de még egy vak koldus is felismerheti. Tehát mentem a Sárkánylikba. A vendéglök négy helyisége tele volt vendégekkel. Engem senki sem ismert. Leültem a kerti helyiségbe és hort rendeltem, azután feltűnés nélkül végig néztem a többi szobákban, de Virág személyleírásához hasonló alakot nem láttam. Leültem asztalomhoz. Új vendégek jöttek, a kik a mi arany menyegzőnköt tárgyalták már jövet és folytatták az asztalnál. Az egészet henegegének, a felvonulásunkat utcai botrányának, zamárságnak nevezték el, valószínű azért, mert ók nem vehettek abban részt. Már tovább nem hallgathattam gyalázkodásukat fizetve távoztam.

Közgazdaság.

A Peronospora — szőlőragya.

(Folyt. 6. vége.)

Ezen alapszik a szőlőpermetező eljárás. A rézgálicnak 1—2%-os oldatát télianyai égetett mésszel keverve az ugynevezett permetezővel, a mely finom para alakjában locsolja rá a szőlőnövényre az oldatot, — permetezzük a szőlőföldre — a szükség szerint — 2—3—4-szer is egy nyáron át.

A peronospora — szőlőragya — ellen irányuló védekezés eszköze tehát — egyedül a permetezés, vagyis a szőlőnövény locsolása — bordói levél. Es ez a permetezés nagyon hatékony, többet mondok biztos! Biztos pedig akkor, ha kellő időben fogunk hozzá! Nem szabad ugyanis bevárni a barna foltokat a szőlőlevélben, de még a penészszerű felhárulás megjelenését sem a szőlőlevél aljára; többet mondok, a legelső előjelre, a világos sárga levélfoltokra se várjunk, ha nem előzzük meg azzal, hogy a mint a tőke szára mástól arasztra kihajt már eresszük meg a permetezést először, ha tovább nő 3—4 arasztra, másodszer és a mikor csak új lombokat és hajtásokat látunk, akkor harmadszor, esős években pláne négyszer is. Ha ezt tesszük, akkor ne féltsük a szőlőnket! Nem lesz annak baja! Tegyük pedig ezt minden évben, mert a szőlőnek hosszú a tenyészideje és mit tudjuk mi azt, hogy mikor fordul nagyon esősre az idő, a mely a lappangó bajt nyomban nagyra fújja fel? Sok harmat, ködök, csak úgy hatnak, akár az eső. Szárazabb hegyoldalakon nem kell oly szigorúan védekeznünk, mint a mélyebb helyeken, síkokon vagy vizek mellett. Néha szeptember végén lép föl a nem permetezett szőlőkben, néha meg tavasszal; de legtöbbször június, júliusban, ha az nedves. Ha tartós esők látogatják meg a vidéket, akkor ne féltünk a bordói oldattal, hanem legyünk szorgalmasak a permetezésben.

A gomba csiráinak 7 nap kell a kifejlődésükhöz. Ezt kipuhították. Azt is megállapították, hogy erős szelek megállítják a baj terjedését. Hogy miként terjed, azt nem nehéz kitalálni. A peronosporától megadatott és lehullott levelek képezik az örökös, folyton megújuló bajt, valamint a gyenge szellők, melyek a gomba csirait egyik helyről a másikra elszállítják. Újabb időkben kitanumányozták azt, hogy téli petér — csirái — is vannak a gombának, a melyek a földben átteleznek és tavasszal életre kelnek. Így tehát a baj ugyancsak örökös és a szerint, a mint nedves, vagy száraz nyár következik be, lép föl gyengébben, vagy hevesebben. Sokan azt is gyanítják, hogy a tőke kérgé alatt és a venyigéken húzódik meg a téli csirák, a melyek aztán életre kel a kikelettel. Ez is valószínű.

Mindezek elmondása szükséges volt, hogy könnyebben megértsük ennek a veszedelmes ellenségnek a mivoltát. Csak úgy védekezhettünk sikeresen bármely ellenség ellen, ha ismerjük. Ha nem ismerjük és nem is félünk, akkor el is ver bennünket az ellenség!

A gálicon alapuló bordói oldat tehát az orvosság, a mit a szőlőragya ellen sikerrel lehet használni. E szer feltalálásának története érdekes. Röviden elmondom. Eleinte minden képzeltet szerrel próbálkoztak megküzdeni a bajjal, de eredmény nélkül. Végre 1884-ben feltűnt a keltett Van Tieghemnek küldése a francia tudományos akadémia szeptember 29-iki ülésén, bemutatva Perrey nek jelentését, a ki azon feltűnő dolgokra hívta fel a figyelmet, hogy azok a szőlőtőkék, a melyek tartósabbá tétel rézgálicoldatban áztatott karók mellé kőttettek, mentve maradtak a gombától.

A párisi földművelési miniszter nyomban felhívta ezen észleletre a megyei gazdasági tanárok figyelmét és rövid idő múlva a rézgálic védő sajátsága kétségen kívül meg lett állapítva.

A többi már kísérletezések dolga volt, míg rájöttek több sikeres eljárásra, a melyek alapja nem volt más, mint a rézgálicnak permetezése. Rájöttek, hogy a permetezés akkor jár igazi haszonnal, ha a baj megelőzőleg használjuk; valamint arra, hogy a szőlőlevél megfertőzése a levél felső lapjain át megy végbe.

A leginkább elfogadott permetező szer a bordói lé, a mely a rézgálic és méssztej elegyből áll. Elkészíthetjük a rézgálicoldatot a szerint, a minő százalékos oldatra akarunk szert tenni és a méssztejet beleöntjük.

Igy elkészítvén az oldatot, a százféle permetező egyikével megnedvesítjük a szőlőföldet. Az első permetezés menjen végbe május közepétől július 1-éig, a második permetezés akkor alkalmazandó, midőn már befejeződött az elvirágzás. Ez a legveszedelmebb peronospora időszak! Egy hónappal később alkalmazzuk a harmadik permetezést, tehát július végén; esős nyáron még egy negyediket is körülbelül 3 héttel süret előtt.

A gondos szőlőművelők nagyon bosszankodnak a fölött, hogy gondatlan szőlőbirtokok nem védekeznek és ennek folytán a baj terjesztik. Ez tökéletesen igaz! Sarkallják is a kormányt, hogy rendelje el a védekezés kötelezővé tételét. Ez nagyon jó volna, ha célravezető lenne, de sajnos, végre nem hajtható. Csakis a hegyközségekben lehetne végrehajtható, ha tudniillik a hegyközség, mint testület, végeztetné a permetezést mindeuknek a szőlőjében. De persze sokan megköszönnek ezt!

A tudatlan ember azonban ezt be nem látja, mint-hogy a tudatlanság nagyon sok más bajnak is szülő oka. Ez kötelességévé teszi, hogy tájékozva legyenek a szőlőtermelők és tudják a bajnak mivoltát.

Vasuti menetrend.

Sopronból — Kőszegre:

	Km.	4-16	10-10	8-40
Sopron	—	—	—	—
Harka-Köphaza	5	4:28	10:25	6:53
Sopron-Keresztúr	10	4:41	10:40	7:06
Alápéterfa Hst.	14	4:54	10:53	7:19
Sopronnyek-Haracsony	17	5:13	11:16	7:38
Doborján L.-St.	23	5:24	11:28	7:49
Lakompak	28	5:38	11:42	8:01
Veperd-Kabold Hst.	28	5:51	11:57	8:16
Sopronszentmárton	29	6:00	12:06	8:23
Sopronujlak Hst.	32	6:09	12:15	8:32
Csáva L.-St.	34	6:20	12:27	8:43
Felsőpulya	39	6:40	12:49	9:03
Alópulya Hst.	43	6:52	1:01	9:15
Felsőszőlő	47	7:04	1:15	9:27
Röt-Rendek L.-St.	53	7:28	1:35	9:46
Kőszegvizsgyógyintézet Hst.	56	7:33	1:45	9:56
Kőszeg	58	7:42	1:54	10:05

Szombathelyre

Kőszegről — Sopronba:

	Km.	4-16	8-4	8-15
Kőszeg	—	—	—	—
Kőszegvizsgyógyintézet Hst.	3	4:25	8:35	4:17
Röt-Rendek L.-St.	6	4:36	8:47	4:28
Felsőszőlő	12	4:53	9:06	4:45
Alópulya Hst.	16	5:07	9:20	4:59
Felsőpulya	19	5:23	9:40	5:17
Csáva L.-St.	24	5:38	9:54	5:30
Sopronujlak Hst.	27	5:50	10:06	5:42
Sopronszentmárton	29	5:59	10:17	5:51
Veperd-Kabold Hst.	31	6:07	10:25	5:59
Lakompak	36	6:22	10:41	6:14
Doborján L.-St.	40	6:33	10:58	6:23
Sopronnyek-Haracsony	42	6:50	11:12	6:42
Alápéterfa Hst.	45	7:01	11:23	6:58
Sopron-Keresztúr	49	7:13	11:37	7:07
Harka-Köphaza	54	7:28	11:55	7:28
Sopron	58	7:41	12:05	7:41

A bekerített számok éjjeli időt jelentenek.

Tüzifa eladás.

Tölgy dorong . . .	1 mtr.	K 5.—
„ hasáb . . .	1 mtr.	„ 7.—
Bükk dorong . . .	1 mtr.	„ 6.—
„ hasáb III. o. . .	1 mtr.	„ 8.—
„ „ II. o. . .	1 mtr.	„ 8,50
„ „ I. o. . .	1 mtr.	„ 9.—

rendesen megrakva, házhoz szállítva.

Megrendelhető helyben

Jánosa Gyula,

fűszerkereskedésében.

Fodrásznő,

ki a bécsi fodrász szalonban a női fodrász munkát tökéletesen elsajátította, ajánlkozik házakhoz.

Kőszeg, 1909. április hó 16.

Tisztelettel

Frankenberger Miczi.

Kiadó lakás.

Három szobából, konyhából, éléstárból, pincéből és gyümölcsös kert használatából álló lakás f. é. augusztus hó 1-én bérebe vehető. Bővebbet e lap kiadóhivatalánál lehet megtudni.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy **Olmód** község

kovácsműhelye,

lakás s melléképületeivel együtt f. évi május hó 9-én d. u. az Isteni tisztelet után egy jelentkező kovácsmesternek megbeszélendő feltételek mellett kiadatik.

Olmód, 1909. április hó 20.

Az előjáróság.

Szlávik Viktor jegyző.

Mersits István bíró.

Keil-lakk

legkitünőbb mázó-lakk-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér „Glasur“ fénylakk 90 fill.
Keil-féle arany-fénylakk képkereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.
Keil-féle legfinomabb cipő krém 30 fill.

Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél
Kőszegen.

Szombathely: **Kaiser Lajos.**

STOCK COGNAC
MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS & STOCK

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőztőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt

Kapható minden jobb üzletben.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított báziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvény, ízületi és meghúlésekről, befőzőségekre használva. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **Richter gyógyszeriára az „Arany oroszlánhoz“**, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi ártékű.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabad. Osztálysorsjáték (**XXIV. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főarúsitóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1909. május hó 19. és 21-én** tartatik meg. A huzás a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történik a huzási teremben. Sorsjegyek a Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítójánál kaphatók.

Budapest, 1909. évi április hó 25-én.

Magy. Kir. szab.

Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lukács

Hazay.